

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Německá právní úprava konkursu - zpeněžování a rozdělení konkursní podstaty

Předcházející dva články se věnovaly spíše obecné charakteristice německé právní úpravy konkursního řízení. Dnešní téma se blíže zabývá nejdůležitějšími body celého konkursu - tedy zpeněžování a rozdělení konkursní podstaty.

Předcházející dva články se věnovaly spíše obecné charakteristice německé právní úpravy konkursního řízení. Dnešní téma se blíže zabývá nejdůležitějšími body celého konkursu - tedy zpeněžování a rozdělení konkursní podstaty.

Zpeněžování konkursní podstaty

Vlastnímu zpeněžování konkursní podstaty předchází jednání o stavu majetku, jak již bylo popsáno v předcházejícím článku „Postavení správce konkursní podstaty a věřitelů v konkursním řízení podle německého práva“. Ihned po konání tohoto jednání je správce povinen přistoupit ke zpeněžování konkursní podstaty, pokud mu usnesením schůze věřitelů nebylo uloženo jinak (§ 159 Insolvenzordnung („InsO“)).

K úkonům, které mají pro konkursní řízení podstatný význam, si musí správce vyžádat souhlas věřitelského výboru a není-li ho, potom souhlasu schůze věřitelů (§ 160 odst. 1 InsO). Mezi takové podstatné úkony zákon příkladmo vypočítává zcizení podniku, jeho části, nemovitostí, podílů úpadce na jiných subjektech, dále má-li být konkursní podstata zatížena půjčkou, která by ji podstatným způsobem ovlivnila a konečně má-li být podán nebo vzat zpět návrh na řízení s podstatnou hodnotou předmětu. V těchto případech by správce měl před rozhodnutím věřitelského výboru, popř. schůze, informovat úpadce. Jestliže nebylo požádáno o souhlas, může soud na návrh dlužníka nebo části věřitelů, prozatímne správci zakázat předmětný úkon a svolat schůzi věřitelů, aby o chystaném kroku rozhodla (§ 161 InsO).

Jen se souhlasem věřitelské schůze je možný prodej podniku osobě se zvláštními zájmy. Za takovou se považuje osoba, která je úpadci blízká nebo věřitel s právem na oddělené uspokojení, jehož nárok přesahuje dle odhadu správce jednu pětinu všech řádně přihlášených pohledávek, popř. subjekt na níž se výše uvedení podílí minimálně jednou pětinou jeho jmění (§§ 162, 163 InsO).

Správce je oprávněn prodat nemovitosti soudní dražbou, věci movité a pohledávky může prodat tzv. z volné ruky. V případě, že se jedná o věci, k nimž mají právo oddělení věřitelé, musí správce konkursní podstaty informovat daného věřitele o způsobu prodeje a musí mu dát příležitost, aby ve lhůtě jednoho týdne předložil pro věřitele výhodnější možnost prodeje. Za výhodnější je spatřováno i to, že se navrhnutým způsobem ušetří náklady na zcizení. Správce je povinen včas sdělený návrh věřitele zvážit. Zákon připouští, aby věc převzal oddělený věřitel (§ 168 InsO).

Rozdělení konkursní podstaty

Rozdělování výtěžku konkursní podstaty probíhá tak často, jak jsou dostupné prostředky k rozdělení. Před rozdělením si správce musí vyžádat souhlas věřitelského výboru, pokud je tento ustanoven (§ 187 InsO). Správce před rozdělením zveřejňuje výši pohledávek a sumu prostředků na ně při

rozdělení připadajících.

U popřených pohledávek, na které nebyl věřiteli vydán exekuční titul, je takový věřitel povinen správci ve lhůtě dvou týdnů od zveřejnění připravovaného rozdělení sdělit, že bylo zahájeno řízení na určení existence popřené pohledávky a v jaké výši je požadováno soudní určení pohledávky. Učiní-li tak věřitel včas, je ponechán díl připadající při rozdělení na jeho pohledávku v úschově až do pravomocného skončení sporu. V opačném případě nebude při rozdělení na takovou pohledávku brán zřetel. Splní-li však takový věřitel výše uvedené povinnosti dodatečně, bude při dalším rozdělování zohledněn tím způsobem, že mu bude přednostně uhrazena část pohledávky tak, aby se dostal do stejného postavení jako doposud uspokojení věřitelé (§ 192 InsO).

Na pohledávky s odkládací podmínkou bude také oddělen a ponechán poměrný díl z rozdělované částky. Toto pravidlo se neuplatní, pokud v době rozdělování je hodnota přihlášené pohledávky vzhledem k reálné možnosti splnění téměř nulová. Bude-li tomu tak i době konečného rozdělování, pak se část připadající na takovou pohledávku rozdělí mezi ostatní (§ 191 InsO).

Kterýkoliv věřitel může ve lhůtě tří týdnů od uveřejnění návrhu na rozdělení podat proti návrhu protest.

Konečné rozdělení následuje ihned po zpeněžení celé konkursní podstaty a může být uskutečněno jen se souhlasem konkursního soudu, tím zůstává zachována konečná kontrola soudu (§ 196 InsO). Při schválení závěrečného rozdělení určí konkursní soud termín konečné schůze věřitelů. Tato pak projedná zprávu o nákladech konkursního řízení zejména náklady vynaložené správcem, námítky proti závěrečnému rozdělení a konečně o tom, jakým způsobem naložit s nezpeněžitelnými věcmi a právy. Uveřejnění termínu by mělo být v období tří maximálně však čtyř týdnů před konáním konečné schůze věřitelů (§ 197 InsO). Částky, které je třeba při závěrečném rozdělení ponechat v úschově, správce konkursní podstaty se souhlasem soudu vhodným způsobem uloží (§ 198 InsO).

Německá právní úprava konkurzu patří k těm moderním právním úpravám konkurzu, které opustily rozdělení věřitelů do tříd a vrací se striktně k samému principu konkurzu, tj. poměrnému uspokojení věřitelů. Stát není nijak zvýhodněn.

Stát ve skutečnosti není věřitelem, který úpadci předtím poskytl nějaké plnění, stát pouze využívá, resp. zneužívá, svého postavení zákonodárce a zajišťuje si díky tomu neodůvodněně přednostní postavení právě pomocí institutu věřitelských tříd. Tím však parazituje na skutečných věřitelích, kteří úpadci něco poskytli - např. úvěr, materiál, služby, apod. Moudrý zákonodárce si však uvědomuje a rychle také dokáže spočítat, že odčerpá-li přednostně výtěžek konkursní podstaty a inkasuje jej na úkor věřitelů, kteří nejenže přišli o svá plnění, ale museli z nich ještě státu odvést daně (DPH) aniž pak něco získali, skončí takoví věřitelé rychle v konkursu. Stát pak sice získá veškeré finanční prostředky z výtěžku, ale bude muset vynaložit mnohem více na boj proti nezaměstnanosti, podporu podnikání, „injekce“, do velkých bank, atd., rovněž se sníží daňové odvody. Vzdá-li se stát svých přednostních práv, získá vlastně v konečném důsledku mnohem více. Z této jednoduché ekonomické úvahy vychází právě i německá úprava, která odbourala všechna přednostní práva s výjimkou práv tzv. oddělených věřitelů.

Soud zastaví konkursní řízení po konečném rozdělení konkursní podstaty. Toto usnesení uveřejní (§ 200 InsO). Po skončení konkursního řízení mohou věřitelé uplatnit své zbývající pohledávky. Exekučním titulem pro danou pohledávku je záznam v seznamu pohledávek, pokud ji dlužník nepopřel.

I po ukončení konkurzu může být na návrh správce, některého z věřitelů nebo ex offo nařízeno

dodatečné rozdělení, pokud se uvolní částky uložené na popřené pohledávky nebo se vrátí prostředky vyplacené z konkursní podstaty anebo se objeví věci náležející do konkursní podstaty. V případě, že by se jednalo o zanedbatelné obnosy, může je soud přenechat dlužníkovi.

Tématem posledního článku ze série námětů věnujících se německé právní úpravě konkursního řízení bude možnost osvobození dlužníka od zbývajících závazků po skončení konkursu.

Vlastislav Kusák
advokát, advokátní kancelář Glatzová & Co.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)